

บทที่ 6

สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาในบทที่ 5 ทำให้ทราบว่าเมืองนครราชสีมาและเมืองขอนแก่นมีบทบาทอย่างไรในช่วงต้นแผนฯ 7 และปลายแผนฯ 7 และแต่ละบทบาทมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

ดังนั้นในบทที่ 6 จะทำการศึกษาถึงแนวโน้มบทบาทในอนาคตของทั้งสองเมือง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) และร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของทั้งสองเมืองเพื่อนำไปสู่การเสนอแนะบทบาทเมืองที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

6.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้ทราบบทบาทของเมืองนครราชสีมาและเมืองขอนแก่นในช่วงต้นแผนฯ 7 และปลายแผนฯ 7 ได้ดังนี้

เมืองนครราชสีมา

บทบาท	ช่วงต้นแผนฯ 7	ช่วงปลายแผนฯ 7	แนวโน้มการเติบโต
โครงสร้างของเมือง	เมืองขนาดใหญ่ มีประชากรสูง ฐานะทางเศรษฐกิจดี	เมืองมีขนาดใหญ่ขึ้น มีประชากรสูงขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น	เมืองจะมีขนาดใหญ่มากขึ้น มีประชากรสูงมากขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจดีมากขึ้น
อุตสาหกรรม	มีบทบาทสูง	เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม	เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่จะมีบทบาทสูงขึ้นอีก อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ เคมีและพลาสติก อื่นๆ โลหะและอโลหะ บริการ
การค้าบริการ	เป็นศูนย์กลางการค้าบริการ	เป็นศูนย์กลางการค้าบริการที่มีบทบาทสูงขึ้น	เป็นศูนย์กลางการค้าบริการที่จะมีบทบาทสูงขึ้นอีก
การศึกษา	เป็นศูนย์กลางการศึกษา	เป็นศูนย์กลางการศึกษาที่มีบทบาทสูงขึ้น	เป็นศูนย์กลางการศึกษาที่จะมีบทบาทสูงขึ้นอีก
สาธารณสุข	เป็นศูนย์กลางสาธารณสุข	เป็นศูนย์กลางสาธารณสุขที่มีบทบาทสูงขึ้น	เป็นศูนย์กลางสาธารณสุขที่จะมีบทบาทสูงขึ้นอีก
คมนาคมขนส่ง	เป็นศูนย์กลางคมนาคมขนส่งทาง	เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางถนนสูงขึ้น	เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางถนนที่จะมีบทบาทสูง

	ถนน ทางรถไฟ ทางอากาศ	ทางขนส่งสินค้าลดลง เฉพาะในภาคตะวันออก เจียงหนือตอนล่าง เป็นศูนย์กลางการ คมนาคมขนส่งทางรถไฟ ลดลง เป็นศูนย์กลางการ คมนาคมขนส่งทาง อากาศเพิ่มสูงขึ้น	ขึ้นอีก ทางขนส่งสินค้าจะ เพิ่มสูงขึ้นเฉพาะในภาค ตะวันออกเจียงหนือตอน ล่าง เป็นศูนย์กลางการคมนาคม ขนส่งทางรถไฟที่จะมีบทบาท ลดลง เป็นศูนย์กลางการคมนาคม ขนส่งทางอากาศที่จะเพิ่ม เพิ่มสูงขึ้น
--	-------------------------	---	---

เมืองขอนแก่น

บทบาท	ช่วงต้นแผนฯ 7	ช่วงปลายแผนฯ 7	แนวโน้มการเติบโต
โครงสร้าง ของเมือง	เมืองขนาดใหญ่ มีประชากรสูง ฐานะทาง เศรษฐกิจดี	เมืองมีขนาดใหญ่ขึ้น มี ประชากรสูงขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น	เมืองจะมีขนาดใหญ่มากขึ้น มี ประชากรสูงมากขึ้น ฐานะทาง เศรษฐกิจดีขึ้น
อุตสาหกรรม	มีบทบาทสูง	เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม	เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่ จะมีบทบาทสูงขึ้นอีก อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ ก่อสร้าง อาหารและเครื่องดื่ม โลหะและ อโลหะ
การค้า บริการ	เป็นศูนย์กลาง การค้าบริการ	เป็นศูนย์กลางการค้าบริการ ที่มีบทบาทสูงขึ้น	เป็นศูนย์กลางการค้าบริการที่ จะมีบทบาทสูงขึ้นอีก
การศึกษา	เป็นศูนย์กลาง การศึกษา	เป็นศูนย์กลางการศึกษาที่มี บทบาทสูงขึ้น	เป็นศูนย์กลางการศึกษาที่จะมี บทบาทสูงขึ้นอีก
สาธารณสุข	เป็นศูนย์กลางสา ธารณสุข	เป็นศูนย์กลางสาธารณสุขที่มี บทบาทสูงขึ้น	เป็นศูนย์กลางสาธารณสุขที่จะ มีบทบาทสูงขึ้นอีก
คมนาคม ขนส่ง	เป็นศูนย์กลาง คมนาคมขนส่ง ทางถนน ทาง รถไฟ ทาง อากาศ	เป็นศูนย์กลางการคมนาคม ขนส่งทางถนนสูงขึ้นในภาค ตะวันออกเจียงหนือตอน บนและตอนกลาง เป็นศูนย์กลางการคมนาคม ขนส่งทางรถไฟลดลง	เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขน ส่งทางถนนที่จะมีบทบาทสูง ขึ้นอีกในภาคตะวันออกเจียง หนือตอนบนและตอนกลาง เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขน ส่งทางรถไฟที่จะมีบทบาทลด

		เป็นศูนย์กลางการคมนาคม ขนส่งทางอากาศเพิ่มสูงขึ้น	ลง เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางอากาศที่จะเพิ่มเพิ่มสูงขึ้น
--	--	---	---

6.2 นโยบายการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต

6.2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540:11-15) ได้มีการเปลี่ยนแปลงทิศทางนโยบายในการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากเดิมที่มีการมุ่งเน้นการพัฒนาบทบาทของเมืองศูนย์กลางความเจริญเป็นสำคัญ มาเป็นการพัฒนากลุ่มเมืองชายแดนแทน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (แผนที่ที่ 6.1)

- กลุ่มแกนพัฒนาตอนบนของภาค ได้แก่ กลุ่มจังหวัด หนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น
 - กลุ่มเมืองชายแดนด้านตะวันออก ได้แก่ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
 - กลุ่มอีสานล่าง ได้แก่ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สุรินทร์
- โดยกำหนดให้

หนองคาย เป็นประตูศูนย์กลางการค้าสู่ประเทศลาวที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ยูนนาน และเป็นแกนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องตอนบน

หนองคาย อุดรธานี และขอนแก่น มีบทบาทเป็นแกนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องตอนบน เพื่อเชื่อมโยงไปสู่นครราชสีมา และกรุงเทพฯ โดยมีทางหลวงหมายเลข 2 เป็นเส้นทางเชื่อมโยงสายหลัก

มุกดาหาร มีบทบาทในการเชื่อมโยงสู่สะพานมิตรภาพเวียงจันทน์ เป็นการเชื่อมโยงด้านการผลิตอุตสาหกรรมและการค้า

นครพนม มีบทบาทเป็นทางเชื่อมโยงกับท่าแขก-ฮอนลา โดยเป็นการเชื่อมโยงในการขนถ่ายวัตถุดิบและแร่ธาตุต่างๆ ในพื้นที่ประเทศลาวซึ่งเป็นส่วนช่วยขยายการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อุบลราชธานี มีบทบาทเชื่อมโยงจำปาสักประเทศลาวด้านการท่องเที่ยว มีแนวพัฒนาท่องเที่ยวคืออุบลราชธานี/ศรีสะเกษ-คอนสาร-เพ็ญ(ลาว)-ปราสาทเขาพระวิหาร(กัมพูชา)

นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่เมืองชายแดนเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมหลักในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกและกรุงเทพฯ และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจที่สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการค้าการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

-บุรีรัมย์และสุรินทร์ เป็นแนวในการพัฒนาอุตสาหกรรมเชื่อมโยงกับบริเวณพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกตอนล่างและเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตทางอุตสาหกรรมที่มีการย้ายฐานการผลิตจากกรุงเทพฯ และปริมณฑลกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งเป็นส่วนขยายจากบริเวณจังหวัดปราจีนบุรี

-หนองคาย ขอนแก่น และมุกดาหาร นครพนม ยโสธร กาฬสินธุ์ เป็นแนวการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีการเชื่อมโยงกับวัตถุดิบในลาว-เวียดนาม และเป็นฐานการผลิตตอนในของภาค

-จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวแกนพัฒนาเชื่อมโยง ขอนแก่น-กาฬสินธุ์-มุกดาหาร-นครพนม และแนวมุกดาหาร-ยโสธร-สุรินทร์ เพื่อการผลิตการค้าและลงทุน

6.2.2 โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ กัมพูชา-พม่า-สปป.ลาว-เวียดนาม-ไทย-จีนตอนใต้(ยูนาท) หรือ Greater Mekong Subregional (GMS)

โครงการที่ส่งผลกระทบต่อเมืองนครราชสีมาและขอนแก่นได้แก่ (แผนที่ที่ 6.1)

-การพัฒนาทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (East-West Corridor) ผนวกกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (East-West Economic Corridor)

-การพัฒนาเส้นทางรถไฟเพื่อเชื่อมโยง บัวใหญ่ (นครราชสีมา)-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม เป็นการเชื่อมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเข้าด้วยกันเพื่อเป็นทางออกสู่สปป.ลาว

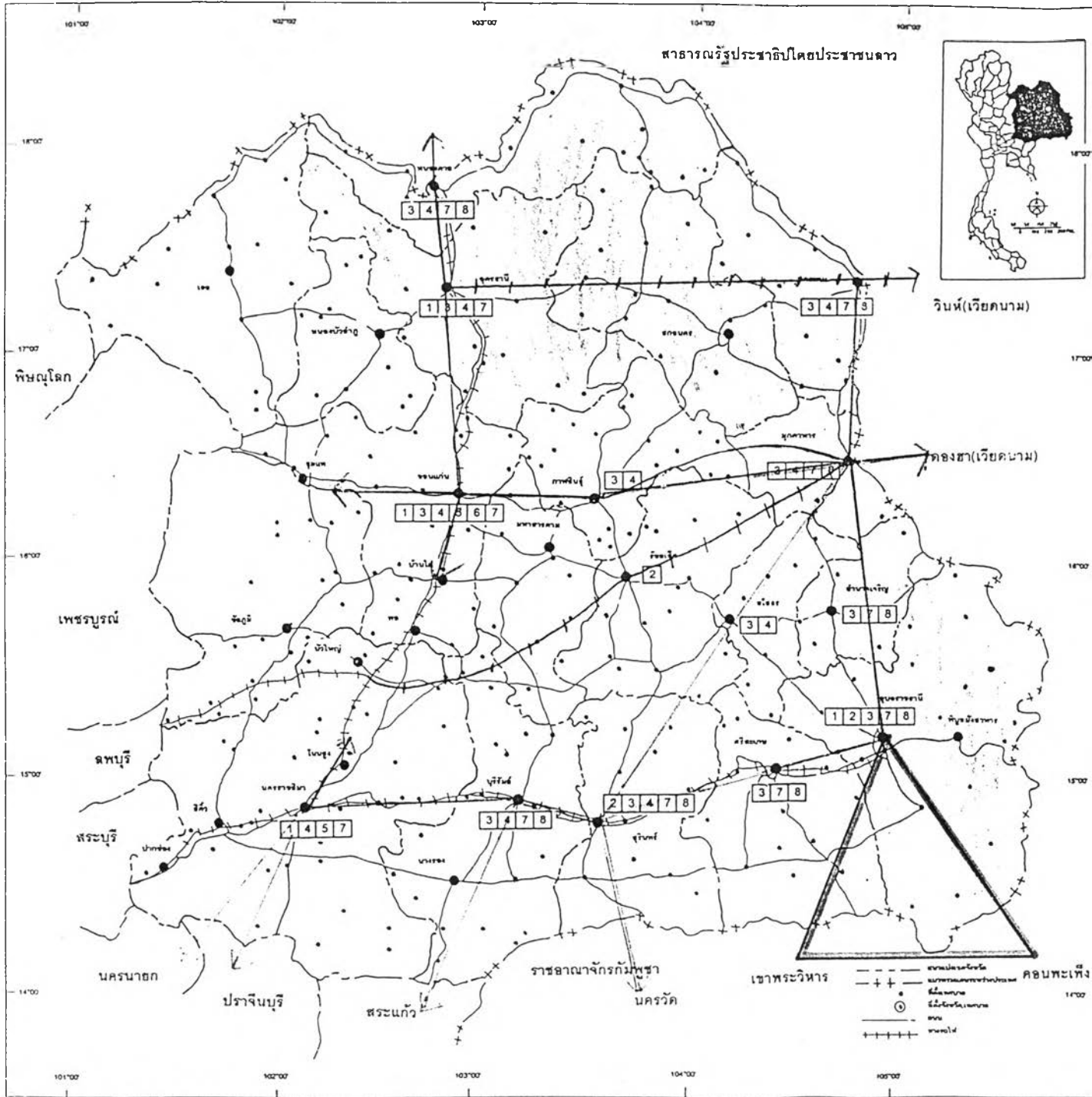
-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยจะมีบทบาทในการเป็นฐานการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการวิจัย ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และความรู้ทางวิชาการทั้งในด้านการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ถูกกำหนดให้มีการจัดตั้งสถาบันลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Institute) เพื่อให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมของภูมิภาค และให้บริการประเทศสมาชิก ซึ่งจะทำให้ขอนแก่นกลายเป็นศูนย์การศึกษา และฝึกอบรม

6.2.3 ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)

ร่างแผนฯ 9 ได้มีนโยบายในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อขยายโอกาสทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน นำไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในภูมิภาค

1. ส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือด้านท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและอินโดจีน โดยเฉพาะการสนับสนุนการดำเนินการด้านการตลาด ร่วมกันเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคและการพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานระหว่างแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านท่องเที่ยวระหว่างกัน

2. พัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างกันให้เห็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สามารถสนับสนุนการประกอบกิจการทางเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่เขตเศรษฐกิจเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเสริมขีดความสามารถด้านการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

บทบาทเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ภูมิภาคศึกษา: เมืองนครราชสีมา และเมืองขอนแก่น

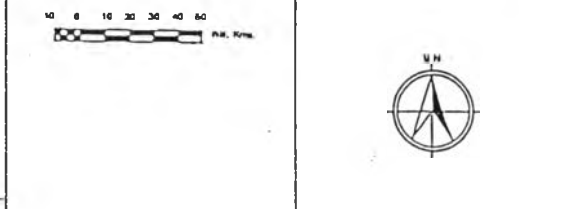
แผนที่ที่ 6.1 แสดงสรุปนโยบายการพัฒนา
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบันและอนาคต

สัญลักษณ์:

- บทบาทเมือง
1.เมืองหลัก	2.เมืองรอง
3.การค้าบริการ	4.อุตสาหกรรม
5.คมนาคมขนส่ง	6.การศึกษา
7.การท่องเที่ยว	8.การเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน

- พื้นที่หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ
- การพัฒนาภูมิภาคเมืองชายแดน
- เส้นทางพัฒนาการท่องเที่ยวอีสานบน
- เส้นทางพัฒนาการท่องเที่ยวอีสานล่าง
- การพัฒนาตามเส้นทางท่องเที่ยวไทย-ลาว-กัมพูชา
- การพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน

มาตราส่วน: ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.ร่วมมือกับประเทศที่สามหรือองค์กรระหว่างประเทศในการฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านโดยการกระตุ้นนักธุรกิจด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวในพื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพ

4.พัฒนาเมืองชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจควบคู่กับเมืองที่นำอยู่เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาและเตรียมความพร้อมเมืองชายแดนที่อยู่ในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก เชื่อมโยงระหว่างไทย-พม่า-ลาว-จีนตอนใต้ ด้วยการจัดระเบียบเมือง การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตรวมตามแนวชายแดน เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างโอกาสการลงทุนของภาคเอกชนในด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

6.3 การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบเพื่อใช้ในการพัฒนาบทบาทเมืองของเมืองนครราชสีมาและเมืองขอนแก่น

การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบเพื่อนำไปสู่การกำหนดบทบาทของเมืองนครราชสีมาและเมืองขอนแก่นในอนาคตต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เมืองนครราชสีมา

โครงสร้างของเมือง

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1.เป็นประตูไปสู่ภาคกลาง กทม.และปริมณฑล	1.ปัญหาน้ำท่วมขังในบางบริเวณ
2.เป็นเมืองใหญ่อันดับหนึ่งของภาค	2.เขตทหาร พื้นที่เกษตร และป่าสงวนเป็นข้อจำกัดการขยายตัวของเมือง
3.เป็นศูนย์กลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	3.ปัญหาการจราจรติดขัดในเมืองในช่วงโมงเร่งด่วน
4.มีเส้นทางคมนาคมทั้งทางถนน รถไฟ และทางอากาศ เข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว	4.ตั้งอยู่ใกล้เมืองขอนแก่นซึ่งเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่สามารถดึงดูดทรัพยากรต่างๆ ได้ใกล้เคียงกัน
5.มีโครงข่ายสาธารณูปโภค สาธารณูปการพร้อม	
6.มีการเติบโตของประชากรสูง	
7.มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง	
8.มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง	
9.ถูกกำหนดให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่แผนฯ 4 ถึงปัจจุบัน	

บทบาทด้านอุตสาหกรรม

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1. มีฐานการผลิตเดิมมั่นคงกว่าเมืองขอนแก่น เป็นฐานในการพัฒนาต่อไปได้ มีโรงงานขนาดใหญ่ กลาง เล็ก กระจุกตัวอยู่มากมายหลายประเภท โดยเฉพาะอุตสาหกรรมหนัก	1. การชลดตัวของสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศมีผลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรม
2. เป็นศูนย์กลางคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงกทม. และปริมนทล และพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำให้การขนส่งสินค้าสะดวกสบายและรวดเร็ว ทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนการประกอบการ	2. พื้นที่จังหวัดชายแดนกำลังได้รับการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะบุรีรัมย์ สุรินทร์ กำลังได้รับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. มีสถาบันการศึกษาในทุกระดับ สามารถป้อนแรงงานมีฝีมือเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม	3. การขนส่งสินค้าไปยังกลุ่มประเทศอินโดจีนเสียเปรียบขอนแก่น และจังหวัดชายแดน เช่น อุบลราชธานี
4. มีความพร้อมในด้านพลังงานไฟฟ้าเนื่องจากมีโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนลำตะคอง	2. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำสูงกว่าจังหวัดอื่นๆในภาค
5. มีโครงการพัฒนาเส้นทางรถไฟเชื่อมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ไปยังประเทศเพื่อนบ้านมีผลดีต่อการขนส่งสินค้าในอนาคต	4. เมืองขอนแก่นถูกกำหนดให้เป็นแกนนำอุตสาหกรรมตอนบน ได้รับการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเชื่อมโยงไปยังกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง
6. เป็นที่ตั้งของเขตอุตสาหกรรม เป็นแรงดึงดูดความสนใจของนักลงทุนจากพื้นที่อื่น หรือจากต่างประเทศ เนื่องจากมีความสะดวกด้านที่ดิน สาธารณูปโภคพื้นฐาน การควบคุมมลพิษ รวมทั้งการได้รับสิทธิประโยชน์จากภาครัฐ	
7. เป็นเมืองขนาดใหญ่ ทำให้มีแรงงานอพยพเข้ามาหางานทำในพื้นที่มาก	

บทบาทด้านการค้าบริการ

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1. เป็นที่ตั้งของฐานทัพ สถาบันการศึกษา และศูนย์ราชการ ซึ่งเป็นตลาดความต้องการสินค้าบริการขนาดใหญ่ของภาค	1. การเปิดตัวของศูนย์การค้าขนาดใหญ่ เดอะมอลล์ และซูเปอร์สโตร์ จะกระทบต่อธุรกิจการค้าขนาดเล็กภายในเมือง
2. เป็นประตูสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึง	2. ไม่มีคลังสินค้าสาธารณะในการรวบรวมสินค้า

สามารถรวบรวมและกระจายสินค้าจากส่วนกลางไปยังจังหวัดต่างๆ ได้สะดวก	ค้า
3. เนื่องจากตั้งอยู่ไม่ไกลกทม.มากนัก รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาธุรกิจ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร เป็นต้น	3. เสียเปรียบเมืองชายแดนที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต เช่น อุบลราชธานี
4. เป็นเมืองขนาดใหญ่ มีการขยายตัวของเมืองและประชากรสูง ส่งผลให้มีความต้องการในด้านการก่อสร้างที่อยู่อาศัย อาคารร้านค้า ตลอดจนสินค้าและบริการที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และยังเป็นที่น่าสนใจของนักธุรกิจ	4. เสียเปรียบเมืองขอนแก่นที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ East-West Economic Corridor ซึ่งจะมีบทบาทด้านการค้าบริการในระดับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง
5. มีตลาดกลางผักและผลไม้เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตร	
6. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ส่งผลต่อการขยายตัวของบทบาทด้านการค้าบริการ	
7. สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงสามเหลี่ยมการท่องเที่ยวได้	

บทบาทด้านการศึกษา

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1. เป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษา ในทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน	1. มีความหลากหลายของสาขาวิชาให้เลือกไม่มากเท่ากับเมืองขอนแก่น
2. มีจำนวนนักศึกษา อาจารย์เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลดีต่อตลาดแรงงาน และการพัฒนาเมืองต่อไปในอนาคต	2. การเติบโตของนักศึกษา และอาจารย์น้อยกว่าเมืองขอนแก่น
3. ผลของการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาส่งผลให้ความต้องการแรงงานมีฝีมือสูงขึ้น ส่งผลต่อการขยายตัวทางการศึกษา	3. เสียเปรียบเมืองขอนแก่นที่ถูกกำหนดให้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความรู้ การฝึกอบรมกับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง

บทบาทด้านสาธารณสุข

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1. มีสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล	1. บุคลากรทางการแพทย์ ไม่เพียงพอต่อประชากรเนื่องจากมีประชาชนจากทั่วทั้งภาค

	เดินทางเข้ามารับการรักษา
2.มีโรงพยาบาล และจำนวนเตียงมากที่สุดใ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.โรงพยาบาลเอกชนมีค่าใช้จ่ายสูงเกินไป ไม่ สามารถดูแลประชาชนยากจนได้ทั่วถึง
	3.อัตราเสี่ยงของการเจ็บป่วยของประชากรมี แนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะผลกระทบจาก การพัฒนาเมือง เช่นการเจ็บป่วยจากการมล ภาวะของการประกอบการอุตสาหกรรม
	4.จำนวนแพทย์และพยาบาลต่อประชากรเสีย เปรียบเมืองขอนแก่น

บทบาทด้านคมนาคมขนส่ง

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1.มีทางหลวงแผ่นดินหลายสายสามารถเชื่อม ไปยังภาคกลาง กทม.และปริมณฑล และพื้นที่ ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้สะดวก	1.สนามบินตั้งอยู่ไกลจากตัวเมือง ทำให้การ เดินทางไม่สะดวก
2.มีสนามบินนานาชาติ	2.ยังไม่มีเที่ยวบินโดยตรงไปยังเมืองหลักตาม ภูมิภาคต่างๆ และประเทศลุ่มน้ำโขง
3.เป็นชุมทางรถไฟที่เชื่อมทั้งภาคตะวันออกเฉียง เหนือ	3.สนามบินตั้งอยู่ทางตอนล่างของภาคเสีย เปรียบเมืองขอนแก่นที่ตั้งอยู่ทางตอนกลาง สามารถเชื่อมไปยังกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงได้ เร็วกว่า
4.มีการปรับปรุงโครงข่ายถนน เช่นการเพิ่ม ช่องทางการจราจรทำให้การเดินทางสะดวก รวดเร็วขึ้น	
5.เส้นทางรถไฟเพื่อเชื่อมภาคตะวันออกเฉียง เหนือตอนกลางกำลังได้รับการพัฒนาจากโครง การ GMS	

เมืองขอนแก่น

โครงสร้างของเมือง

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1.เป็นประตูสู่สปป.ลาว เวียดนาม พม่า และ สามารถเชื่อมโยงไปภาคเหนือได้สะดวก	1.มีปัญหาน้ำท่วมขังในบางบริเวณ
2.เป็นเมืองใหญ่อันดับสองของภาค	2.พื้นที่เกษตร บึงขนาดใหญ่ ทางรถไฟ

	มหาวิทยาลัย เป็นข้อจำกัดการขยายตัวของเมือง
3.เป็นศูนย์กลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง	3.ปัญหาการจราจรติดขัดในชั่วโมงเร่งด่วน
4.มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง	4.ตั้งอยู่ใกล้เมืองนครราชสีมาซึ่งเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่สามารถดึงดูดทรัพยากรต่างๆ ได้ใกล้เคียงกัน
5.มีโครงข่ายสาธารณูปโภค สาธารณูปการพร้อม	
6.มีการเติบโตของประชากรสูง	
7.มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง	
8.มีเส้นทางคมนาคมทั้งทางถนน รถไฟ และทางอากาศ เข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว	
9.ถูกกำหนดให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่แผนฯ 4 ถึงปัจจุบัน	

บทบาทด้านอุตสาหกรรม

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1.มีการเติบโตของอุตสาหกรรมสูงกว่าเมืองนครราชสีมา	1.การชลอตัวทางเศรษฐกิจในระดับประเทศมีผลต่อการขยายตัวอุตสาหกรรม
2.เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดในภาค และกลุ่มประเทศอินโดจีน ซึ่งส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมที่หวังตลาดจากกลุ่มประเทศอินโดจีน	2.เสียเปรียบเมืองนครราชสีมาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่กว่า
2.เป็นศูนย์รวมสถาบันการศึกษาในทุกระดับที่สามารถผลิตแรงงานมีฝีมือป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม	3.พื้นที่จังหวัดชายแดนกำลังได้รับการพัฒนาเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
3.มีความพร้อมในด้านพลังงานเนื่องจากมีโรงไฟฟ้าพลังน้ำจากเขื่อนอุบลรัตน์	
4.เป็นศูนย์กลางการเงินการธนาคารเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินลงทุน	
5.มีอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่ำกว่าเมืองนครราชสีมา	

6.เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมต้นบนของภาค	
7.มีนิคมอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นแรงดึงดูดความสนใจของนักลงทุน	

บทบาทด้านการค้าบริการ

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1.เป็นแหล่งตลาดความต้องการสินค้าบริการขนาดใหญ่ของภาค เนื่องจากเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการ เป็นศูนย์กลางการศึกษา สาธารณสุข	1.การเปิดตัวของซูเปอร์สโตร์ จะกระทบต่อธุรกิจการค้าขนาดเล็กภายในเมือง
2.ตั้งอยู่ทางตอนกลางของภาค สามารถแลกเปลี่ยนสินค้ากับเมืองบริวารในตอนกลางและตอนบนของภาคได้สะดวก	2.ไม่มีคลังสินค้าสาธารณะในการรวบรวมสินค้า และตลาดกลางสินค้าเกษตรในการแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตร
3.เป็นเมืองขนาดใหญ่ มีการขยายตัวของเมืองและประชากรสูง ส่งผลให้มีความต้องการในด้านการก่อสร้างที่อยู่อาศัย อาคารร้านค้า ตลอดจนสินค้าและบริการที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และยังเป็นที่ยอมรับของนักธุรกิจ	3.แหล่งท่องเที่ยวในเมืองมีไม่มากพื่อต่อการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
4.เป็นศูนย์กลางการเงินการธนาคาร	4.เสียเปรียบเมืองนครราชสีมาซึ่งมีบทบาทด้านการค้าบริการที่เด่นกว่า
5.เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ส่งผลต่อการขยายตัวของบทบาทด้านการค้าบริการ	5. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังสามเหลี่ยมการท่องเที่ยวเสียเปรียบเมืองนครราชสีมา เพราะมีระยะทางไกล
6. ได้รับการพัฒนาให้เป็น East-West Economic Corridor ส่งผลต่อการขยายตัวด้านการค้าบริการ	6.เสียเปรียบเมืองชายแดนที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต เช่นหนองคาย อุดรธานี

บทบาทด้านการศึกษา

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1.เป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษา ในทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน	1.เสียเปรียบการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ เนื่องจากเมืองนครราชสีมาไม่มีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งเน้นไปทาง

	ด้านเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะ
2. มีความหลากหลายของสาขาวิชา	
3. มีจำนวนนักศึกษา อาจารย์เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลดีต่อตลาดแรงงาน และการพัฒนาเมืองต่อไปในอนาคต	
4. ผลของการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาส่งผลให้ความต้องการแรงงานมีฝีมือสูงขึ้น ส่งผลต่อการขยายตัวทางการศึกษา	
5. ได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาให้กับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง	

บทบาทด้านสาธารณสุข

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1. มีสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรทางสาธารณสุข ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล และมหาวิทยาลัยขอนแก่น	1. บุคลากรทางการแพทย์ ไม่เพียงพอต่อประชากรเนื่องจากมีประชาชนจากทั่วทั้งภาคเดินทางเข้ามารับการรักษา
2. มีจำนวนแพทย์ พยาบาลมากที่สุดในภาค	2. โรงพยาบาลเอกชนมีค่าใช้จ่ายสูงเกินไป
3. ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จากกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง	3. อัตราเสี่ยงของการเจ็บป่วยของประชากรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะผลกระทบจากการพัฒนาเมือง เช่นการเจ็บป่วยจากการมลภาวะของการประกอบการอุตสาหกรรม
	4. มีจำนวนเตียงในการรองรับผู้ป่วยน้อยกว่าเมืองนครราชสีมา

บทบาทด้านการคมนาคมขนส่ง

ข้อได้เปรียบ	ข้อเสียเปรียบ
1. มีทางหลวงแผ่นดินหลายสายสามารถเชื่อมโยงไปยังภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางและตอนบนได้สะดวก	1. ยังไม่มีเที่ยวบินโดยตรงไปยังเมืองหลักตามภูมิภาคต่าง ๆ และประเทศลุ่มน้ำโขง
2. มีสนามบินนานาชาติ	2. มีเส้นทางรถไฟเพียงสายเดียวไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. สนามบินตั้งอยู่ใกล้เมือง ทำให้การเดินทางไปยังสนามบินสะดวกสบาย	3. เสียเปรียบทางด้านเส้นทางรถไฟของเมืองนครราชสีมาที่กำลังได้รับการพัฒนาให้เชื่อมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

4. มีการปรับปรุงโครงข่ายถนน เช่นการเพิ่มช่องทางการจราจรทำให้การเดินทางสะดวก รวดเร็วขึ้น	
5. กำลังได้รับการพัฒนาทางหลวงหมายเลข12 ให้เป็น East-West Corridor ทำให้การเดินทางไปยังประเทศลุ่มแม่น้ำโขงสะดวกสบาย รวดเร็วส่งผลดีต่อการขนส่งสินค้า	

6.4 ข้อเสนอแนะบทบาทเมืองในอนาคต

จากการศึกษาทั้งหมดที่ผ่านมา นโยบายการพัฒนาเมือง และการวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของเมืองนครราชสีมาและเมืองขอนแก่นสามารถพิจารณาความแตกต่างของทั้งสองเมืองในอนาคต ซึ่งสามารถนำไปสู่การเสนอแนะบทบาทของเมืองทั้งสองต่อไปในอนาคต

บทบาทด้านอุตสาหกรรม

บทบาทด้านอุตสาหกรรมของทั้งสองเมืองจะมีการเติบโตสูงขึ้น โดยมีความแตกต่างกันคือ อุตสาหกรรมของเมืองนครราชสีมาจะเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ประเภทอุตสาหกรรมหนักที่ต้องใช้เทคโนโลยีและเงินลงทุนในการแข่งขันกับอุตสาหกรรมพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก กทม.และปริมณฑล ในขณะที่อุตสาหกรรมในเมืองขอนแก่นจะเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และขนาดกลางที่ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีหรือเงินลงทุนสูงเท่ากับเมืองนครราชสีมา ซึ่งจะมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงทั้งการส่งสินค้าไปจำหน่ายหรือนำเข้าวัตถุดิบ

บทบาทด้านการค้าบริการ

บทบาทด้านการค้าบริการของทั้งสองเมืองจะมีการเติบโตสูงขึ้น โดยบทบาทด้านการค้าของเมืองนครราชสีมาจะเป็นบทบาทในระดับภาคเป็นศูนย์กลางการรวบรวมและกระจายสินค้ากับกทม.และปริมณฑล ในขณะที่บทบาทด้านการค้าบริการของเมืองขอนแก่นจะเป็นบทบาทในระดับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง และมีบทบาทด้านการเงินการธนาคารในระดับภาค แต่ทั้งสองเมืองจะมีบทบาทด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นเหมือนกัน โดยเมืองนครราชสีมามีบทบาทด้านการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนที่สามารถเชื่อมโยงกับสามเหลี่ยมการท่องเที่ยวส่วนเมืองขอนแก่นมีบทบาทด้านการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

บทบาทด้านการศึกษา

บทบาทด้านการศึกษาของทั้งสองเมืองจะมีการเติบโตสูงขึ้น โดยเมืองนครราชสีมาจะมีบทบาทด้านการศึกษาในระดับภาค แต่เมืองขอนแก่นจะมีบทบาทในระดับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง เนื่องจากมีโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกลุ่มประเทศอินโดจีน

บทบาทด้านสาธารณสุข

บทบาทด้านสาธารณสุขของทั้งสองเมืองจะมีการเติบโตสูงขึ้น โดยเมืองนครราชสีมา น่าจะมีบทบาทต่อยกกว่าเมืองขอนแก่นเพราะเมืองขอนแก่นมีสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแหล่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์ได้มากกว่า และได้รับการพัฒนาให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

บทบาทด้านการคมนาคมขนส่ง

บทบาทด้านการคมนาคมขนส่งของทั้งสองเมืองจะมีการเติบโตเพิ่มสูงขึ้น ในอนาคตเมืองขอนแก่นก็จะมีบทบาทด้านการคมนาคมขนส่งทางถนนและทางอากาศมากกว่าซึ่งมีความเชื่อมโยงในระดับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง ในขณะที่บทบาทด้านการคมนาคมขนส่งทางรถไฟจะต่อยกกว่าเมืองนครราชสีมาโดยในอนาคตเมืองนครราชสีมาจะมีเส้นทางคมนาคมขนส่งทางรถไฟที่เชื่อมโยงทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนการคมนาคมทางอากาศพบว่าเมืองขอนแก่นจะได้เปรียบเมืองนครราชสีมาเนื่องจากเป็นศูนย์กลางกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง ได้รับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงทำให้การคมนาคมขนส่งทางอากาศจะได้รับการพัฒนามากให้เชื่อมโยงกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงมากกว่าเมืองนครราชสีมา

ดังนั้นสามารถเสนอแนะบทบาทของทั้งสองเมือง ได้ดังนี้

เมืองนครราชสีมา

จากการศึกษาทั้งหมดที่ผ่านมาพบว่าบทบาทของเมืองนครราชสีมาที่ดูโดดเด่นมาก ได้แก่ บทบาทด้านอุตสาหกรรม และบทบาทด้านการค้าบริการ ซึ่งเมืองนครราชสีมาได้รับการพัฒนาได้รับการพัฒนาให้มีความสัมพันธ์กับจังหวัดต่าง ๆ ทั้งในภาคและนอกภาคมากขึ้น ดังนั้นจึงควรพัฒนาทั้ง 2 บทบาทให้เป็นบทบาทหลักของเมือง ดังนั้นจึงสามารถสรุปการเสนอแนะการพัฒนาบทบาทได้ดังนี้

เมืองนครราชสีมา ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยมีข้อเสนอแนะการพัฒนาบทบาทต่างๆ ดังนี้

บทบาทหลัก

บทบาทด้านอุตสาหกรรม ให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก อุตสาหกรรมอื่นๆ อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับอุตสาหกรรมในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างไปยังต่างประเทศ

บทบาทด้านการค้าบริการ พัฒนาให้มีบทบาทด้านการค้าบริการที่เพิ่มสูงขึ้น และพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศกัมพูชา และสปป.ลาวตอนใต้ (สามเหลี่ยมการท่องเที่ยว)

บทบาทรอง

บทบาทด้านการศึกษา พัฒนาให้มีบทบาทด้านการศึกษาที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

บทบาทด้านสาธารณสุข พัฒนาให้มีบทบาทด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งเป็นผลดีต่อการสนับสนุนบทบาทด้านต่างๆ ของเมือง

บทบาทด้านการคมนาคมขนส่ง พัฒนาให้มีบทบาทด้านการคมนาคมขนส่งทางถนน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมากขึ้น และพัฒนาให้มีบทบาทด้านการคมนาคมขนส่งทางรถไฟที่สามารถเชื่อมโยงทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมืองขอนแก่น

จากการศึกษาทั้งหมดที่ผ่านมาพบว่าบทบาทของเมืองขอนแก่นที่โดดเด่นมากได้แก่ บทบาทด้านการศึกษา การสาธารณสุขและการคมนาคมขนส่ง ซึ่งเมืองขอนแก่นได้รับการพัฒนาให้มีความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงเป็นหลัก ดังนั้นจึงควรพัฒนาทั้ง 4 บทบาทให้เป็นบทบาทหลักของเมือง ดังนั้นจึงสามารถสรุปการเสนอแนะการพัฒนาบทบาทได้ดังนี้

เมืองขอนแก่น ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และบน โดยมีข้อเสนอแนะการพัฒนาบทบาทต่างๆ ดังนี้

บทบาทหลัก

บทบาทด้านการค้าบริการ พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้าบริการในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เชื่อมโยงสปป.ลาว เวียดนาม พม่า และจีนตอนใต้ รวมทั้งมีการพัฒนาการบริการด้านท่องเที่ยวเพื่อให้เมืองขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

บทบาทด้านการศึกษา พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

บทบาทด้านสาธารณสุข พัฒนาให้มีบทบาทด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งเป็นผลดีต่อการสนับสนุนบทบาทด้านต่างๆ ของเมือง

บทบาทด้านการคมนาคมขนส่ง พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางอากาศที่สามารถเชื่อมภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยมีการเพิ่มเที่ยวบินและพัฒนาเส้นทางบินให้สามารถเชื่อมประเทศเพื่อนบ้านและเมืองศูนย์กลางความเจริญอื่นๆ ในประเทศ

บทบาทรอง

บทบาทด้านอุตสาหกรรม ให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมอาหาร และเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ เป็นอุตสาหกรรมหลัก โดยมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง

6.5 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงบทบาทเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างคร่าวๆ เนื่องจากไม่สามารถบอกขนาดของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้ เพราะข้อจำกัดของข้อมูลรวมทั้งข้อจำกัดด้านเวลา และงบประมาณ เพราะฉะนั้นในการศึกษาบทบาทของเมืองต่อไป หากสามารถบอกขนาดของตัวแปรได้ จะทำให้ทราบถึงบทบาทเมืองได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับระบบชุมชนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองศูนย์กลางหลัก เมืองศูนย์กลางรอง และเมืองบริเวณใกล้เคียง เพราะจะทำให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถแบ่งพื้นที่ในการวางแผนพัฒนาได้ชัดเจนมากขึ้น